

Kommunutredningen – Stärkt kapacitet i kommunerna för att möta samhällsutvecklingen

Fi 2017:02

Ordförande: Niklas Karlsson

Huvudsekreterare: Sverker Lindblad

Sekreterare: Susanne Widding-Gidlund

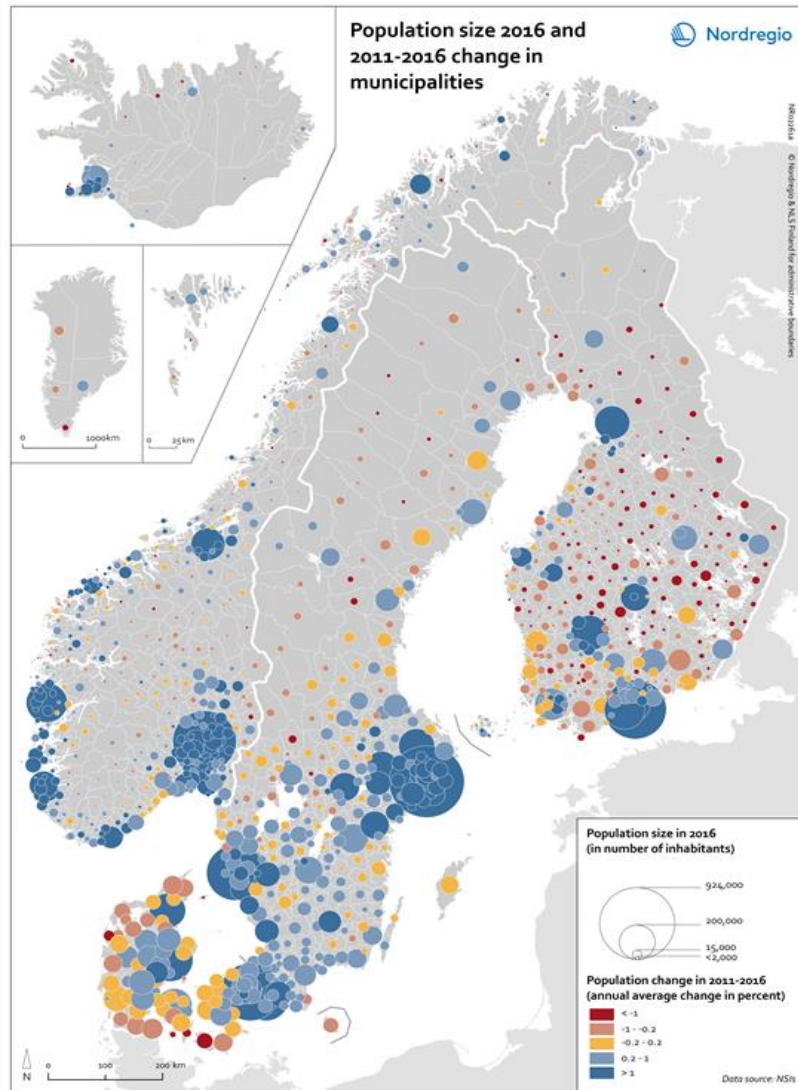
Sekreterare: Ulf Tynelius

Sekreterare: Lisa Hörnström

Utredningens tidplan:

- Start mars 2017
- Delbetänkande om avtalssamverkan den 17 oktober 2017
- Slutbetänkande den 28 februari 2020

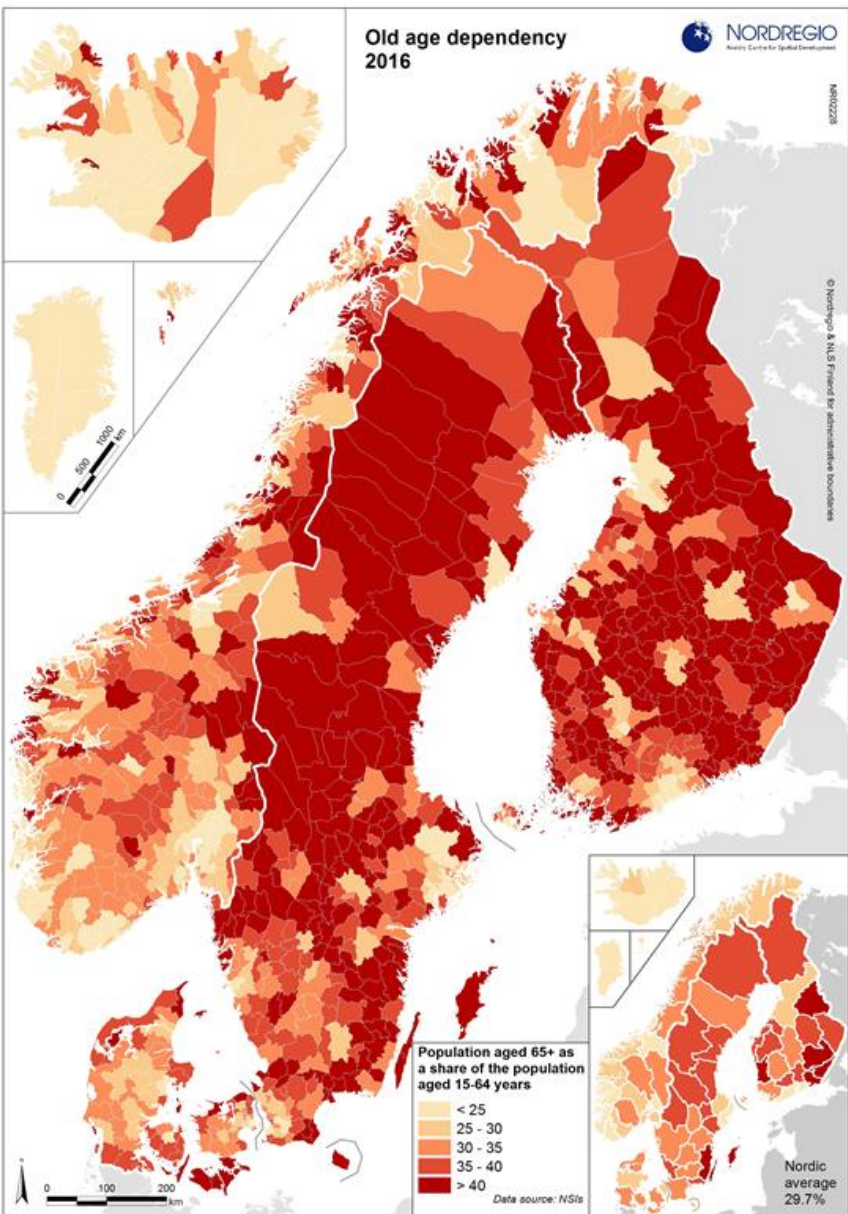
Urbanisering och regionförstoring

Befolkningsförändring i kommuner 2011-2016

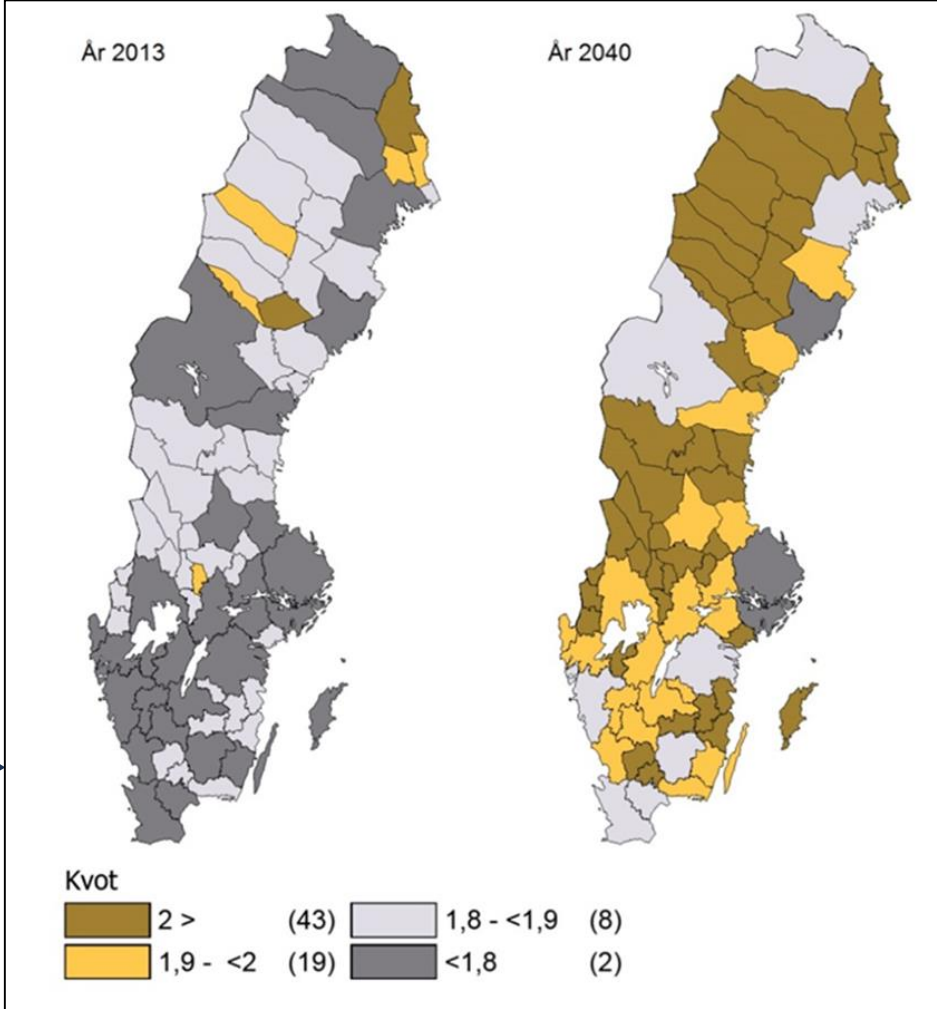

Demografiska förändringar

Andel befolkning 65+ i kommuner 2016

Ökande försörjningskvoter (total befolkning/befolkning 20-64år)

Källa: LU2015 Bilaga.7

Tilltagande polarisering mellan kommuner

Antal kommuner per kommunstorlek 1974, 2013 och 2040

Befolkning	1974	2013	2040
0-4 999	9	15	21
5 000-7 999	36	33	27
8 000-19 999	133	123	113
20 000-49 999	78	72	72
50 000-99 999	24	33	30
100 000-	10	14	27
Summa	290	290	290

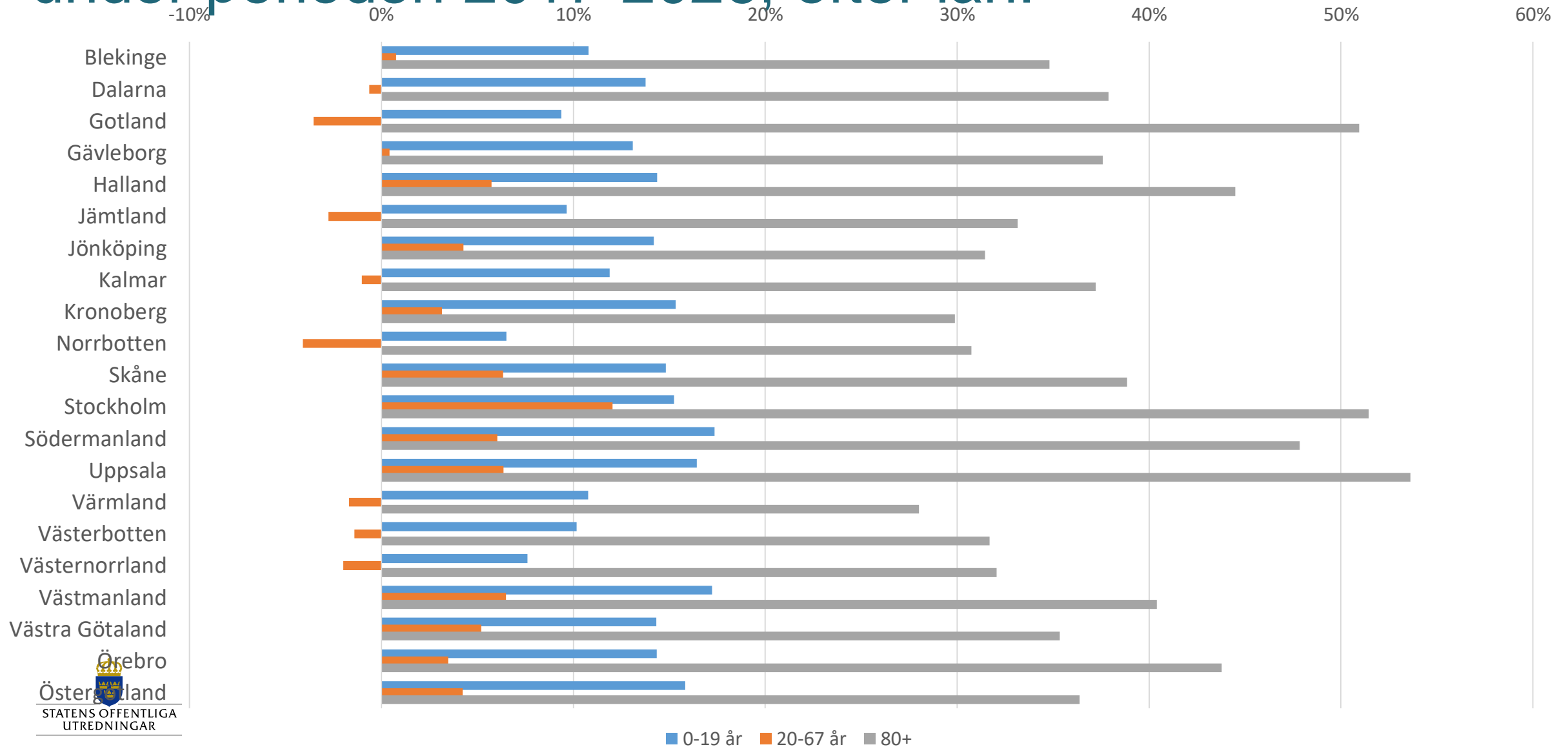
Källa: SCB:s befolkningsprognos

Specifika kommunala utmaningar som växer i styrka

- Svag ekonomi pga. demografi och ökade krav
- Kompetensförsörjning
- Etablering och integration av nyanlända
- Kommunernas investeringsbehov
- Växande anspråk på service
- Klimatförändringar

Procentuell förändring av antalet personer under perioden 2017-2026, efter län.

Centrala begrepp och frågor att hantera

- Kommunalt självstyre och demokrati – generellt samt kopplat till förslag, politisk representation
- Kommunal kapacitet – mer resurser, höjd effektivitet, färre (eller fler) uppgifter, anpassning till funktionell region
- Driftskapacitet och utvecklingskapacitet – strategisk förmåga

Kommittén ska analysera olika strukturella åtgärder:

- Kommunal samverkan
- Kommunsammanläggningar
- Generell förändring av uppgifter
- Asymmetrisk ansvarsfördelning
- Andra tänkbara åtgärder (t ex digitalisering)

Utökade möjligheter till
avtalssamverkan
(delbetänkande SOU
2017:77)

- En kombination av åtgärder kan vara en framkomlig väg
- Försöksverksamhet kan föreslås

Tillit och tidsperspektiv viktigt i all samverkan

- En effektiv samverkan förutsätter att alla parter har något att vinna på den, kan vara svårt med små och stora kommuner
- Ju fler kommuner, desto större komplexitet i samverkan
- Det tar tid att bygga förtroende och tillit
- Med tiden kan också slitningar mellan de samverkande parterna uppstå, t.ex. genom ändrade politiska eller ekonomiska förhållanden i kommunerna

Finns det motiv för kommunsammanläggningar?

- Förmodligen inga stora ekonomiska vinster att hämta hem genom sammanläggningar
- Gleshet, bosättningsmönster och funktionella kopplingar spelar roll
- Kapacitets- och kompetensmässiga argument finns dock sannolikt – robusthet
- Lokal identitet och maktrelationer regionalt spelar roll
- Ger större ”utvecklingskraft”!

Verksamheter har olika territoriell logik – lokalt, regionalt, nationellt:

- Arbetsmarknadspolitiken
- Gymnasieskolan
- Räddningstjänsten
- Fysisk planering / bostadsplanering
- Kollektivtrafiken
- etc...

Bör ansvaret ändras, generellt eller asymmetriskt?

Den digitaliserade kommunen

- Vad är en digitaliserad kommun (idag)?
- Hur skulle den kunna se ut i framtiden?
- Hur ser vägen dit ut?
- Vilka är fallgroparna?
- Vilka stödstrukturer skulle behövas för att hjälpa kommuner av olika karaktär (stora, små, etc) i ett digitaliseringsarbete?

Fördjupningsstudie från Institutet för framtidsstudier

Några frågor under diskussion

- Statens ansvar – stöd till svaga kommuner
- Kompetensförsörjning – utbud, matchning
- Ökad digitalisering – kompetensstöd, standardisering
- Ökad samverkan eller frivillig sammanläggning – processtöd och incitament
- Krav på samverkan region - kommun. Vilka frågor?
- Strategi för nödvändiga reformer på lång sikt

Det är vår framtid det gäller!

vaggeryd.se

pajala.se

skara.se

kiruna.se

tingsryd.se

malmo.se

lisa.hornstrom@regeringskansliet.se

www.sou.gov.se/kommunutredningen